

distes aficionats a l'ensenyança, tampoc no s'ha de confiar amb les vocacions a prova de contratemps crematístics.

El referent a la investigació ha d'enfocar-se d'igual manera. Entre nosaltres s'ha fet treball original en Fisiologia, Bacteriologia, Histologia i en altres branques de les ciències fonamentals de la Medicina. I molt del que s'ha fet és de primera qualitat. Però no s'ha de creure que seguim el bon camí. Molt al contrari. Estem convençuts que l'haver obtingut molt fortes personalitats ens ha apartat quelcom de l'únic camí possible. Hem comptat, i comptem amb uns pocs homes excepcionalment dotats d'intel·ligència i voluntat. Homes admirables, que han sabut repartir les seves activitats entre l'ensenyança, la investigació, l'exercici de la professió, la política, la filosofia, la vida de societat i àdhuc els esports, i han tingut virtualitat per a organitzar escoles i dirigir treballs originals, assolint justa fama més enllà de les fronteres. Però també hem vist com al seu entorn es renovava sense parar el personal de llurs escoles, com quedaven els treballs inacabats, com idees genials que semblava anaven a ésser fecundes no ho resultaven, i eren explotades en altres terres arribant fins a silenciar-se el nom del nostre compatriota, que si va poder, privilegi del geni, avençar-se al seu temps en proposar la doctrina, no va aconseguir, per falta de temps i d'eficaç ajuda pels seus treballs de Laboratori, donar amb la comprovació experimental satisfactòria i oportuna. Solament amb genis és cert que s'arriba a fer molt, però no tot. Un cervell excepcional pot pensar per deu cervells, però en Biologia, per a que aquest pensar sigui fecund, fa falta també l'esforç paral·lel de vint braços.

Es clar que nosaltres, àgils llatins destres en improvisar, hem ensopegat ja el mitjà de fer com si solventessin aquest inconvenient. És molt senzill. Si pels nostres genis el treball científic és un *episodi*, ajudem-lo episòdicament, a *estones*. Anem al laboratori unes hores al dia, un dia a la setmana, unes setmanes en les èpoques en què l'infermeria disminueix. El que costa jornades senceres als teutons i als fills del sol naixent, nosaltres ho farem en poca cosa, tal volta en minuts, per alguna cosa som *més vius* que ells. O anem als centres de treball científic durant la joventut, quan res millor remunerat tinguem a fer. O deleguem en els afalagats per la fortuna el treball de recerca, declarant que, si fòssim rics, llavors sí

que treballariem. Creiem inútil entrar en discussions. El que en tota la resta del món es fa dedicant-hi uns homes tota la seva vida i totes les seves hores, aquí no ha de fer-se d'altra manera. El nostre etern recomençar, la relativa esterilitat dels nostres grans homes no reconeix altra causa que aquest creure'ns diferents dels altres.

Solament queden dos mitjans: encarregar el treball de recerca sistemàtic, *vitalici*, a professors ben pagats o pagar bé a investigadors de solvència i vocació provada, donant-los els ajudants i els mitjans precisos. Així ho exigeixen els Mecenes americans quan venen a altres països oferint fomentar els estudis, mèdics o no mèdics, d'escoles que han obtingut renom mundial. Un d'aquests benefactors de la ciència es nega a tractar amb l'organisme científic espanyol si aquest, al qual ofereix uns milions graciosament, no assegura retribucions que oscil·lin entre 22,500 i 30.000 pesetes al seu personal facultatiu. És tal volta un altre somni? Més somni és voler tenir ciència nostra per un altre camí.

Per tot això fan falta diners. En què poden gastar-se millor? Pobres i rics, en la nostra península els agrada d'invertir els seus cabals en fundacions de caritat. Aliviar els sofriments de pròxim és tasca que el nostre poble aplaudeix i ajuda. No li agrada, en canvi, afavorir l'estudi. Adhuc les mateixes classes il·lustrades creuen que aquesta és una funció exclusiva de l'Estat. Una recent experiència ha demostrat aquest fet.

Es necessari que tot el nostre poble sàpiga que beneficència i ciència no s'exclouen. Gastar en mesters científics és també fer bé a la Humanitat. La distinció que a voltes es fa entre Hospital docent i Hospital benèfic és un vulgar (?) sofisme. Rockefeller va fundar el seu Institut a Nova-York per a aliviar els sofriments dels homes: no hi ha dubte que amb la cirurgia experimental de Carrel i els estudis bacteriològics de Nognxi aquest fi s'ha obtingut. Quan tots els metges siguin apòstols d'aquestes idees i desitgin perfeccionar constantment la seva formació i atenguin amb el màxim esforç els malalts dels Hospitals, i les administracions d'aquests facin possible el tipu, exòtic entre nosaltres, del metge *únicament* d'Hospital; quan tot Hospital sigui un centre d'ensenyança i els cursos de post-graduats siguin coses de tots els dies i hi hagin a les Facultats professors *Full-time* ben retribuïts, i es dediquin a la producció original els homes de primer or-